

ROMUALD HAIN
*Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Marszewie*

KLUB ROLNIKA JAKO NOWA FORMA ORGANIZACYJNA OŚWIATOWO-ROLNICZA MŁODYCH ROLNIKÓW W WOJEWÓDZTWIE KALISKIM

W listopadzie 1992 r. z inicjatywy Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Marszewie ukształtowana została nowa forma organizacyjna oświatowo - rolnicza wśród młodych rolników, głównie absolwentów szkół rolniczych i Zespołów PR w postaci Klubów Rolnika.

Kluby skupiają przede wszystkim młodzież, która samodzielnie lub z rodzicami prowadzi gospodarstwa rolne.

Organizatorami Klubów są pracownicy Gminnych i Rejonowych Punktów Doradztwa Rolniczego. Głównym oparciem organizacyjnym Klubów jest Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Podstawowym celem Klubów Rolnika jest doskonalenie zawodowe, łączone z wprowadzaniem do gospodarstw nowoczesnych środków produkcji, nowych zintegrowanych technologii produkcji z wykorzystaniem doradztwa grupowego - wg metody marketingowo-zarządzającej (MMA), organizacja grupowej działalności gospodarczej, prowadzenie działalności społeczno-użytecznej na rzecz własnego środowiska oraz prowadzenie działalności kulturalnej.

Kluby powstają po zadeklarowaniu przynależności co najmniej 10 osób. Członkowie Klubu wybierają spośród siebie zarząd, który wspólnie z opiekunem jest organizatorem pracy Klubu. Kluby same ustalają programy swej działalności w zależności od potrzeb środowiska. Kluby są formą wieloletnią i mogą ulec rozwiązaniu na życzenie uczestników lub po wykonaniu określonego programu.

Ośrodek Doradztwa Rolniczego udziela bezpośredniej pomocy w organizacji i działalności merytorycznej, przy udziale wyznaczonego opiekuna i innych specjalistów poprzez:

- 1) Prowadzenie szkoleń specjalistycznych i samokształcenia grupowego.
- 2) Udzielanie pomocy w organizacji szkolenia praktycznego i działalności gospodarczej, zaopatrzeniu w kwalifikowany materiał siewny i sadzeniakowy, w zarodowy materiał hodowlany, organizacji lustracji, doradztwa kompleksowego oraz z ekonomiki produkcji zwierzęcej i roślinnej.
- 3) Organizację olimpiad wiedzy rolniczej.

- 4) Wykonywanie analiz chemicznych pasz i gleb.
- 5) Organizację wycieczek specjalistycznych i krajoznawczych.
- 6) Inną pomoc ustaloną między ODR i Klubami.

Obowiązkiem uczestników jest czynny udział w pracach Klubu, wdrażanie nowości do swoich gospodarstw w oparciu o zalecenia, optymalny wybór rozwiązań i kalkulacje ekonomiczne, udział w organizowanych konkursach oraz dbanie o modernizację i estetykę gospodarstw, własnej wsi. Ponadto uczestnicy zobowiązani są do współpracy pomiędzy sobą oraz udzielania pomocy rolnikom w przypadkach losowych.

Kluby Rolnika corocznie w miesiącu grudniu oceniają swoją działalność oraz ustalają plany pracy na rok następny. Działalność Klubów dokumentowana jest w dziennikach pracy oraz wymaganej dokumentacji technologicznej. Dla ożywienia działalności Klubu corocznie jest ogłaszany konkurs na „Najlepszy Klub i jego opiekuna” w oparciu o opracowany i przyjęty regulamin.

W województwie kaliskim zorganizowano 80 Klubów Rolnika.

W ramach pracy oświatowej Klubów w 1993 r. zorganizowano ponad 600 szkoleń prowadzonych przez naukowców i pracowników ODR, ponad 100 wycieczek autokarowych głównie do ośrodków kultury rolnej połączonych ze zwiedzaniem instytutów i innych zakładów naukowych, na targi rolnicze Polagra itp. W działalności doradczej i gospodarczej uczestnicy Klubów Rolnika realizują programy doradcze grupowe w 5 tematach:

- poprawy jakości mleka i wydajności jednostkowej od krowy u 223 rolników w 10 klubach,
- poprawy mięsności tuczników i ekonomiki produkcji żywca wieprzowego u 394 rolników w 17 Klubach,
- wzrostu plonowania i poprawy jakości ziemniaków jadalnych u 791 rolników w 31 Klubach,
- wzrostu plonowania i poprawy jakości pszenicy na cele konsumpcyjne u 430 rolników w 17 Klubach,
- podniesienia jakości i zdrowotności przy uzyskaniu optymalnego plonu cebuli i pomidora u 60 rolników w 3 Klubach.

Ponadto zorganizowano Klub Ekologiczny skupiający 16 rolników. Klub ten w ścisłej współpracy z Akademią Rolniczą w Poznaniu, Katedrą Ekologii, przekształcony zostanie w Stowarzyszenie na Rzecz Rolnictwa Ekologicznego Ziemi Wielkopolskiej „Proeko”.

W rejonie gminy Koźminek powstał 10 osobowy Klub zintegrowanej uprawy sadów jabłoniowych. W okresie jesienno-zimowym we wszystkich Klubach zorganizowano otwarte olimpiady wiedzy rolniczej. Olimpiady sponsorowane były przez urzędy gmin oraz szereg instytucji związanych z rolnictwem. W finale wojewódzkim, w którym brali udział zwycięzcy olimpiad gminnych, 3 najlepszych olimpijczyków w nagrodę wyjedzie na 10-dniowy pobyt do Francji. W Ośrodku Doradztwa Rolniczego dokonano podsumowania pracy Klubów Rolnika w 1993 r. Powołana komisja w oparciu o regulamin i lustracje terenowe wyłoniła 20 najlepszych Klubów. Do 3 najlepszych zaliczono Kluby w: Wyszarnowie, Skarydzewie i Odolanowie. Przy ocenie pracy Klubów wzięto pod uwagę rozmiar i efekty uzyskane w działalności szkoleniowej, doradztwie grupowym, działalności gospodarczej, społecznie użytecznej i kulturalnej.

W bieżącym roku Kluby Rolnika dodatkowo realizują program restrukturyzacji rolnictwa i jego otoczenia oraz aktywizacji społeczności wiejskiej poprzez rozwój swojej działalności. Program ten ma na celu zachęcenie do aktywnego poszukiwania nowych rozwiązań dotyczących technologii produkcji, organizacji gospodarstw, organizacji zaopatrzenia gospodarstw w środki do produkcji, jak również organizacji zbytu płodów rolnych. Wymusza to podejmowanie wspólnych przedsięwzięć jako jedynych możliwych i skutecznych.

Opracowane we współpracy z doradcą ODR programy pracy Klubów uwzględniają zainteresowania i potrzeby społeczności lokalnej i mają na celu rozwijanie różnorodnych form wspólnych działań gospodarczych i wspólnych form współpracy, a zwłaszcza wspólnego użytkowania maszyn rolniczych, organizacji mieszalni pasz, punktów zaopatrzenia w środki produkcji, wspólnych odstaw produktów rolnych, rozwoju alternatywnych źródeł dochodu.

Na rzecz estetyzacji wsi i włączenia się w lokalne inicjatywy organizowane są przy udziale Klubów takie prace jak zakładanie wodociągów na wsi, telefoniczacja, kanalizacja, melioracja, budowa dróg itd.

Pierwszy rok istnienia Klubów dowiódł słuszności przyjętych założeń programowych. Istnieje kilkanaście Klubów Rolnika o bardzo ożywionej działalności we wszystkich kierunkach. W pozostałych zaawansowanie jest zróżnicowane, przy czym najbardziej rozwinięta jest działalność szkoleniowa i gospodarcza. W Klubach podejmujących produkcję specjalistyczną przewidziano poszerzenie doradztwa technologicznego z wykorzystaniem form i metod stosowanych w doradztwie. Praca doradcy z rolnikami w Klubach nie ma ograniczenia czasowego. Opiekę nad Klubami doradcy prowadzą w ramach zakresu czynności a jedynie najlepsi honorowani są nagrodami w formie wyjazdów zagranicznych lub nagród rzeczowych.

Działalność Klubów oparta jest o wypracowane środki własne lub pochodzące z dotacji na zadania zlecone. Przewiduje się dalszą organizację Klubów Rolnika.

W latach 1967-1982 na stanowisku inspektora doradcy Rejonowego Rolniczego Zakładu Doświadczalnego w Sielinku opiekowałem się dwoma Zespołami Młodego Rolnika. Równocześnie pod patronatem Akademii Rolniczej w Poznaniu prowadziłem badania nad wynikami pracy pedagogicznej wśród młodych rolników. Efekty pracy z młodymi rolnikami głównie absolwentami szkół rolniczych były duże. Przykład tamtych lat skłonił pracowników Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Marszewie do organizacji Klubów Rolnika w nowych już warunkach społeczno-gospodarczych kraju.